Lieta Nr.420837510
A03958-11/40

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rēzeknē 2011.gada 12.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Pujāte

piedaloties pieteicējam *V.G.*,
atbildētāja Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras pilnvarotajam pārstāvim *G.B.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *V.G.* pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – VSAA) Rēzeknes reģionālās nodaļas 2010.gada 29.jūlija lēmumu Nr.17950 *V.G.* (turpmāk – pieteicējs) atteikts piešķirt vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem, jo nepietiek speciālā stāža, kas dod tiesības uz vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem pēc Ražotņu, nozaru, cehu, profesiju un amatu saraksta Nr.2, kas apstiprināts ar PSRS Ministru Padomes 1956.gada 22.augusta lēmumu Nr.1173 (turpmāk – Saraksts Nr.2).

Pieteicējs minēto lēmumu apstrīdēja.

[2] Izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, VSAA direktore 2010.gada 13.decembrī pieņēma lēmumu Nr.11-8/14672 (turpmāk – Lēmums), ar kuru atstāja negrozītu VSAA Rēzeknes reģionālās nodaļas 2010.gada 29.jūlija lēmumu Nr.17950.

Lēmums pamatots ar likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 8., 9., 11., 48.punktiem un Saraksta Nr.2 XXXII nodaļu „Vispārējās profesijas". Lēmumā norādīti šādi argumenti.

[2.1] Saskaņā ar Saraksta Nr.2 XXXII nodaļu „Vispārējās profesijas", tiesības uz vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem ir gāzes metinātājiem, elektrogāzes metinātājiem un argona un atomūdeņraža metināšanas metinātājiem, kā arī elektrometinātājiem, kuri bija nodarbināti ar automātisko un pusautomātisko elektrometināšanu zem kušņa slāņa.

[2.2] Pieteicēja kopējais apdrošināšanas stāžs ir 37 gadi 3 mēneši un 2 dienas, speciālais stāžs, kas dod tiesības uz pensiju ar atvieglotiem noteikumiem pēc Saraksta Nr.2 ir 7 gadi 2 mēneši un 24 dienas (no 1976.gada 5.aprīļa līdz 1977.gada 28.oktobrim, no 1977.gada 22.novembra līdz 1980.gada 2.oktobrim un no 1980.gada 13.oktobra līdz 1983.gada 1.augustam strādāja par elektrogāzes metinātāju).

[2.3] Tā kā metinātāji nav iekļauti Ražotņu, nozaru, cehu, profesiju un amatu sarakstos, tad VSAA nevar ieskaitīt darba periodu Rēzeknes meža rūpniecības saimniecībā no 1994.gada 7.jūnija līdz 1995.gada 31.decembrim, kad pieteicējs strādāja par metinātāju, pieteicēja speciālajā apdrošināšanas stāžā, kas dod tiesības uz pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem pēc Saraksta Nr.2.

[2.4] Izskatot jautājumu par pieteicēja tiesībām uz pensiju, VSAA nevar ņemt vērā viņa paskaidrojumus, jo apdrošināšanas stāžs jāapstiprina ar dokumentiem. Saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumu Nr.165 „Apdrošināšanas periodu pierādīšanas, aprēķināšanas un uzskaites kārtība" 5.29.punktu apdrošināšanas periodu var apliecināt arī ar tiesas spriedumu, kas arī uzskatāms par apdrošināšanas stāžu apliecinošu dokumentu, taču saskaņā ar Civilprocesa likuma 289.pantu tiesa juridisko faktu konstatē tikai tad, ja iesniedzējam nav iespējams citādā kārtībā saņemt attiecīgos dokumentus vai dokumenti par šo faktu ir nozaudēti, nozagti vai iznīcināti un zudusi iespēja tos atjaunot.

[3] *V.G.* vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu, kurā lūdza izdot labvēlīgu administratīvo aktu par pensijas piešķiršanu pēc atvieglotiem noteikumiem kā strādājušam smagos vai kaitīgos darba apstākļos. Pieteikumā norādīja, ka apstāklis, ka elektrometinātāja un gāzes metinātāja profesijas kopējs nosaukums ir metinātājs, radīja pamatu neprecīzam ierakstam dokumentos. 2010.gada 23.novembra arhīva izziņa Nr.13-1/G-1022 apliecina, ka arhīvā ziņu par pieteicēja profesiju nav. Strīdus periodā */cehs/* citu metināšanas veidu, izņemot elektrometināšanu un gāzes metināšanu, nebija.

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā VSAA nepiekrita pieteikumam uz Lēmumā norādīto argumentu pamata.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka, strādājot par metinātāju, ir strādājis tikai kā elektrogāzes metinātājs. Strādājis ar elektrometināšanas ierīci un gāzes metināšanas ierīci, metinājis darbgaldus, tehniku, ventilācijas iekārtas. Atsevišķi gāzes metināšanai un elektrometināšanai bija sava telpa. Par elektrogāzes metinātāja profesiju ir izsniegta apliecība.

[6] Atbildētāja pārstāvis pieteikumu neatzina, paskaidrojot, ka iestāde pieņem Lēmumu, pamatojoties uz iesniegtajiem dokumentiem. Metinātājs ir kopējs apzīmējums daudziem metināšanas veidiem, tādēļ nevar pārliecinoši konstatēt, kāds tieši metinātājs bija pieteicējs.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[8] Saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām" Pārejas noteikumu 9.punktu no 1996.gada 1.janvāra pārtraucama turpmāka apdrošināšanas stāža noteikšana, kas dod tiesības uz pensiju ar atvieglotiem noteikumiem, saglabājot tiesības uz pensiju par agrāk nostrādāto laiku.

Minētā likuma Pārejas noteikumu 8.punktā noteikts, ka vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamais vecums, kāds līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai

bija noteikts 1990.gada 29.novembra likuma „Par valsts pensijām" 12.pantā (t.i. 50 gadi vīriešiem saskaņā ar 12.panta 1.punktu (pēc Saraksta Nr.1) vai 55 gadi vīriešiem saskaņā ar 12.panta 2.punktu (pēc saraksta Nr.2)) 1996.gadā ir paaugstināms par vienu gadu, un ar katra nākamā gada 1.jūliju tas pieaug par sešiem mēnešiem, līdz tiek sasniegts 62 gadu vecums.

Likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 11.punkts atļauj piemērot sarakstus, kuri līdz minētā likuma spēkā stāšanās dienai (1996.gada 1.janvārim) noteica ražotņu, cehu, profesiju un amatu atbilstību darbam, kas dod tiesības uz vecuma pensiju ar atvieglotiem noteikumiem. Latvijas Republikas Augstākās Padomes 1990.gada 29.novembra lēmuma „Par Latvijas Republikas likuma „Par valsts pensijām" spēkā stāšanās kārtību" 5.punkts atļāva piemērot Sarakstu Nr.1 un Sarakstu Nr.2.

Pārejas noteikumu 48.punkts noteic, ka no 2007.gada 1.janvāra personām, kuru kopējais apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 25 gadiem, no kuriem līdz 1995.gada 31.decembrim vismaz trešā daļa nostrādāta kaitīgos un smagos vai sevišķi kaitīgos un sevišķi smagos darba apstākļos, saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 11.punktā ietvertajiem sarakstiem, ir tiesības pieprasīt vecuma pensiju piecus gadus pirms šā likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā vecuma sasniegšanas (ievērojot šo pārejas noteikumu 8.punktu).

[9] Saskaņā ar minētajām likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu normām, ar 2010.gada 1.augustu vecuma pensiju ar atvieglotiem noteikumiem pēc Saraksta Nr.2 var piešķirt vīriešiem, kuri ir sasnieguši 57 gadu vecumu, ja viņi ir nostrādājuši līdz 1996.gada 1.janvārim darbos, kuri paredzēti Sarakstā Nr.2 ne mazāk kā 8 gadus un 4 mēnešus ar kopējo apdrošināšanas stāžu ne mazāku par 25 gadiem.

Tātad, lai pieteicējs iegūtu tiesības saņemt pensiju uz atvieglotiem noteikumiem saskaņā ar Sarakstu Nr.2, ir jākonstatē šādu vienlaicīgi pastāvošu nosacījumu kopums:

1) pieteicējs pensijas pieprasīšanas brīdī sasniedzis 57 gadu vecumu;

2) pieteicēja kopējais darba stāžs ir 25 gadi un vairāk;

3) no pieteicēja kopējā darba stāža līdz 1996.gada 1.janvārim vismaz 8 gadi un 4 mēneši ir nostrādāti darbos, kuri paredzēti Sarakstā Nr.2.

[10] Lietā nav strīda par pirmo divu nosacījumu iestāšanos, proti, ka pieteicējs ir sasniedzis nepieciešamo vecumu un viņa kopējais darba stāžs ir vairāk nekā 25 gadi.

Lietā ir strīds par trešā nosacījuma iestāšanos, proti, vai pieteicējs līdz 1996.gada 1.janvārim vismaz 8 gadus un 4 mēnešus ir nostrādājis darbos, kuri paredzēti Sarakstā Nr.2.

[11] Tiesa lietā konstatē šādus faktiskos apstākļus.

[11.1] Saskaņā ar ierakstiem darba grāmatiņā (*lietas 20.-22.lapa*) pieteicējs no 1976.gada 5.aprīļa līdz 1977.gada 28.oktobrim, no 1977.gada 22.novembra līdz 1980.gada 2.oktobrim un no 1980.gada 13.oktobra līdz 1983.gada 1.augustam strādājis par elektrogāzes metinātāju. Laika periodā no 1994.gada 7.jūnija līdz 1995.gada 31.decembrim strādājis par metinātāju */cehs/*.

[11.2] Mālpils celtnieku skola izsniegusi apliecību Nr./*apliecības numurs/*, ka pieteicējs 1975.gada 29.jūlijā ieguvis neatbildīgu konstrukciju elektrogāzes metinātāja kvalifikāciju (*lietas 9.lapa*).

[11.3] Saskaņā ar Rēzeknes zonālā valsts arhīva 2010.gada 23.novembra izziņu Nr.13-1/G-1022 (*lietas 8.lapa*) Valsts Rēzeknes mežrūpniecības saimniecības 1991.-1995.gada darba grāmatiņu žurnālā ir ziņas, ka *V.G.* pieņemts darbā par metinātāju */cehs/* 1994.gada 7.jūnijā uz 1994.gada 25.maija līguma pamata.

1994. un 1995.gada pavēlēs par personālsastāvu, kadru pieņemšanas, atbrīvošanas un pārcelšanas reģistrācijas žurnālā, atbrīvoto strādnieku un kalpotāju personas kartītēs un darbinieku personu kontos nav ziņu par *V.G.* profesiju.

[11.4] Liecinieks *V.I.* tiesas sēdē liecināja: Rēzeknes meža rūpniecības sabiedrība */cehs/* strādāju no 1993.gada 4.augusta. Pieteicējs tur sāka strādāt par gāzes elektrometinātāju 1994.gadā. Ar pieteicēju kopā strādāju no 1994.gada. Pieteicējs veica gāzes elektrometināšanas darbus, laboja transportu, caurules, ventilatorus, izgatavoja un remontēja darbagaldus. Metinātāji darīja savu darbu, frēzētāji, virpotāji savu. Pieteicējs sākotnēji strādāja ar elektrometināmajiem aparātiem un gāzes ģeneratoru, vēlāk gāzes metināmajam aparātam izmantoja gāzes balonu. Tāpat tika strādāts ar metāla griezēju, kas darbojās ar slāpekli.

[11.5] Liecinieks *J.E.* tiesas sēdē liecināja: strādāju SIA Rēzeknes meža rūpniecības sabiedrība */cehs/* no 1993.gada 2.augusta par atslēdznieku. Sakarā ar to, ka palielinājās darba apjomi, 1994.gadā mani paaicināja priekšnieks un lūdza atrast labu gāzes elektrometinātāju, jo cehā bija daudz ventilācijas cauruļu, kurām metāls ir plāns un tās var metināt tikai ar gāzes metināmo aparātu. Sakarā ar minēto es priekšniekam ieteicu pieteicēju, pēc kā viņš arī tika paņemts darbā par gāzes elektrometinātāju. Pieteicējs sākotnēji strādāja ar elektrometinātāju un acetilēna ģeneratoru. Bija arī līdzstrāvas un maiņstrāvas aparāti. Ar gāzi pieteicējs metināja ventilācijas iekārtas un caurules, bet ar elektrometināmo aparātu metināja tehniku, darbagaldus.

[12] No tiesai iesniegtās darba grāmatiņas redzams, ka pieteicējs laika periodos no 1976.gada 5.aprīļa līdz 1977.gada 28.oktobrim, no 1977.gada 22.novembra līdz 1980. gada 2.oktobrim un no 1980.gada 13.oktobra līdz 1983.gada 1.augustam strādājis par elektrogāzes metinātāju, bet laika periodā no 1994.gada 7.jūnija līdz 1995.gada 31.decembrim strādājis par metinātāju */cehs/*.

Saskaņā ar dokumentiem elektrogāzes metinātāja amatā nostrādāti 7 gadi 2 mēneši un 24 dienas un par šo periodu strīds lietā nepastāv. Savukārt metinātāja amatā nostrādāts 1 gads 6 mēneši un 23 dienas un lietā pastāv strīds par to, vai minētais laika periods ir ieskaitāms pieteicēja speciālajā apdrošināšanas stāžā.

Pieteicējs paskaidro, ka laika periodā, kad saskaņā ar dokumentiem viņš ir strādājis metinātāja amatā, konkrēti it veicis elektrometinātāja darbu un gāzmetinātāja darbu. Tieši tas apstāklis, ka viņš ikdienā veicis šos divus darbus, ir pamats neprecīzajam ierakstam dokumentos, jo metinātājs ir kopējs abu profesiju apzīmējums.

[13] Novērtējot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar pieteicēja paskaidrojumiem, tiesa uzskata, ka lietā ir pierādīts fakts, ka laika periodā no 1994.gada 7.jūnija līdz 1995.gada 31.decembrim pieteicējs strādāja par

elektrogāzes metinātāju, apvienojot divas profesijas, proti, gāzmetinātāja amatā un elektrometinātāja amatā.

No lietā nopratināto liecinieku *V.I.* un *J.E.* liecībām izriet, ka pieteicējs Rēzeknes mežrūpniecības */cehs/*, strādājot saskaņā ar dokumentiem metinātāja amatā, veicis elektrometināšanas un gāzes metināšanas darbus. Pieteicējs veicis metināšanas darbus Rēzeknes mežrūpniecības vajadzībām, labojot tehniku, darbgaldus, ventilācijas iekārtas. Tiesai nav pamata neticēt liecinieku liecībām. Tiesas ieskatā, ievērojot, ka liecinieki strīdus periodā strādāja Rēzeknes mežrūpniecības saimniecībā, ka liecinieku liecības ir konsekventas, tajās nav savstarpēju pretrunu, tās papildina viena otru, tās nav pretrunā ar pieteicēja paskaidrojumiem, kā arī tās nenonāk pretrunā ar lietā iesniegtajiem dokumentiem, bet gan tos papildina. Pie šādiem apstākļiem tiesa neatrod pamatu apšaubīt liecinieku liecībās norādītos faktus, ka pieteicējs Rēzeknes mežrūpniecības */cehs/* laika periodā no 1994.gada 7.jūnija līdz 1995.gada 31.decembrim ir pildījis elektrogāzes metinātāja darbus.

[14] Ņemot vērā konstatētos faktus, tiesa atzīst, ka 20.ieraksts darba grāmatiņā ir neprecīzs, jo tas nepietiekami atspoguļo pieteicēja veikto darbu specifiku, proti, elektrogāzes metinātāja darbu.

[15] Saraksta Nr.2 XXXII.nodaļā „Vispārējās profesijas" noteiktas tiesības uz vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem, cita starp, šādām profesijām: „gāzes metinātāji un viņu palīgi" un „elektrometinātāji un viņu palīgi" (*http://www.vsaa.lv/vsaa/images/modules/documents/document_1297_saraksti_1_2.doc*).

Tiesa konstatē, ka pieteicējs strīdus periodā veicis darbus divās Saraksta Nr.2 XXXII.nodaļā paredzētajās profesijās – kā elektrometinātājs un kā gāzmetinātājs. Tādējādi pieteicēja nostrādātais darba stāžs, apvienojot minētās profesijas, ir atzīstams par speciālo darba stāžu, kas nostrādāts kaitīgos un smagos vai sevišķi kaitīgos un sevišķi smagos darba apstākļos atbilstoši Sarakstam Nr.2.

Tādējādi pieteicēja kopā nostrādātais darba stāžs elektogāzes metinātāja amatā pārsniedz speciālajam darba stāžam nepieciešamo laiku – 8 gadus un 4 mēnešus un līdz ar to ir pamats pieteicējam labvēlīga administratīvā akta izdošanai par vecuma pensijas ar atvieglotiem noteikumiem piešķiršanu.

[16] Tiesa nevar spriedumā noteikt pensijas apmēru un citus administratīvā akta satura elementus, jo par tiem iestādei vēl ir jāizdara lietderības apsvērumi. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 254.panta trešajai daļai šādā gadījumā tiesa spriedumā nosaka, ka iestādei noteiktā termiņā jāizdod administratīvais akts. Izdodot administratīvo aktu, iestādei ir obligāti spriedumā konstatētie fakti un to juridiskais vērtējums.

[17] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Tiesa konstatē, ka par pieteikuma iesniegšanu tiesā pieteicējs ir samaksājis valsts nodevu Ls 20 apmērā *(lietas 4.lapa)*.

Tā kā pieteicēja pieteikums ir apmierināts, no atbildētāja par labu pieteicējam ir piespriežama viņa samaksātā valsts nodeva.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 254.panta trešo daļu, 289.-290.pantu un 291.panta pirmo daļu tiesa

nosprieda

Apmierināt *V.G.* pieteikumu.

Uzlikt par pienākumu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai trīsdesmit dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot administratīvo aktu par vecuma pensijas ar atvieglotiem noteikumiem piešķiršanu *V.G.*

Piespriest no Latvijas Republikas par labu *V.G.* viņa samaksāto valsts nodevu Ls 20 (divdesmit latu) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnese S.Pujāte